

نشست آپک و قیمت نفت

روز از نو، روزی از نو

کارشناسان معتقدند به زودی قیمت جهانی نفت روند بالاتری را نشان خواهد داد.

کشورهای عضو سازمان معتقدند قیمت ۷۵ دلار در هر بشکه قیمت مناسبی برای نفت است. به اعتقاد آنها، این قیمت موجب خواهد شد سرمایه‌گذاری در بخش تولید نفت از توجیه مناسب اقتصادی برخوردار بوده و تولید را در سطوحی قرار دهد که پاسخگوی تقاضای جهانی نفت طی سال‌های آینده باشد؛ هرچند قیمت‌های فعلی نفت نیز اثرات منفی خود را بر بازار نفت و قیمت‌های آتی این حامل انرژی گذاشته است. بر اساس تازه‌ترین گزارش منتشره از سوی آژانس بین‌المللی انرژی، بسیاری از شرکت‌های فعال در بخش بالادستی نفت، بخش عمده‌ای از سرمایه‌گذاری‌های خود را در بخش تولید نفت به حالت تعلیق درآورده‌اند. بر اساس این گزارش، حجم سرمایه‌گذاری‌های ملغی شده و یا به تاخیر افتاده در نتیجه کاهش قیمت‌های جهانی نفت، رقمی معادل ۱۷۰ میلیارد دلار برآورد شده است. گزارش آژانس بین‌المللی انرژی نشان می‌دهد این میزان کاهش سرمایه‌گذاری در بخش تولید نفت، می‌تواند به کاهش ۲ میلیون بشکه‌ای ظرفیت تولید نفت در سال‌های آینده در بازار منجر شود.

نشست ۲۸ مه (۷ خردادماه) اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت آپک در حالی برگزار شد که چشم‌انداز بازار نفت از وضعیت امیدوارکننده‌ای برخوردار است و نشانه‌هایی از بهبود در شرایط اقتصاد جهانی مشهود است. قیمت نفت آپک در هفته‌های اخیر به بالاترین سطح خود طی شش ماه گذشته رسید و از مرز ۶۰ دلار هم عبور کرده است. این رقم تقریباً ۲ برابر قیمت نفت آپک در دسامبر گذشته است. وزیر انرژی ایالات متحده، اخیراً پیش‌بینی‌های وزارت متبوع خود را مبنی بر افزایش قیمت جهانی نفت در آینده‌ای نزدیک ارایه کرد. وی گفت با بروز نشانه‌های آغاز روند رشد و رونق اقتصاد جهانی، قیمت نفت نیز در آینده‌ای نزدیک افزایش خواهد یافت. استیون چو گفت: هرچند اقتصاد جهانی اکنون در شرایط بدی به سر می‌برد، اما این شرایط برای همیشه ادامه نخواهد داشت و با افزایش رشد و رونق اقتصاد جهانی طی ماه‌های آینده، شاهد رشد مجدد قیمت نفت خواهیم بود. با این وجود، اطلاعات منتشره حاکی از آن است آپک تغییری در سهمیه‌های موجود و میزان سقف تولید نفت خود ایجاد نخواهد کرد.

آپک نگران رشد اقتصاد جهانی

اعضای آپک تأکید کرده‌اند در حال حاضر نگرانی آنها وضعیت اقتصاد جهانی است. کشورهای منطقه خلیج فارس عضو سازمان خواستار آن هستند که هرگونه افزایش در قیمت‌های جهانی، به جای آن که نتیجه یک کمبود برنامه‌ریزی شده در بازار توسط آپک باشد، به دلیل افزایش تقاضای نفت اتفاق بیفتد. به گفته آنها این می‌تواند نشانه بهبود شرایط اقتصاد جهانی باشد. سعد الحسینی یک مقام اسبق وزارت نفت عربستان در این خصوص می‌گوید: آسیب به روند رو به بهبود اقتصاد جهانی موجب خواهد شد که

انرژی مثبت

گزارش بازار نفت ایران و جهان در اردیبهشت ۸۸

شد. این قیمت بالاترین سطح از نوامبر سال گذشته می‌باشد. در اواسط این روز (۱۸ اردیبهشت)، قیمت این نوع نفت خام در سطح ۵۸/۶۳ دلار بسته شده بود، اما قیمت مذکور تا پایان وقت مجدداً افزایش یافت. در همین بازار، قیمت بنزین (RBOB) جهت تحویل در ماه ژوئن با ۴ سنت (۲/۴ درصد) افزایش به ۱/۷ دلار در هر گالن رسید که این قیمت، بالاترین نرخ از ۲۰ اکتبر سال گذشته است. بهای این فرآورده نیز در محدوده ۱/۶۶ تا ۱/۷ دلار در هر گالن در نوسان بود.

همچنین قیمت سوخت حرارتی در این بازار با ۳/۳۲ سنت (۲/۲۴ درصد) افزایش به ۱/۵۱ دلار در هر گالن بالغ شد. اختلاف قیمت دو فرآورده بنزین و سوخت حرارتی با نفت خام در این روز، به ترتیب به ۱۳ و ۵/۱۴ دلار رسید. در بازار مذکور، بهای گاز طبیعی جهت تحویل در ماه ژوئن با توجه به کاهش میزان تولید گاز طبیعی و نیز آمار مربوط به بهبود وضعیت اقتصادی نسبت به پیش‌بینی‌های انجام شده با ۲۳ سنت (۵/۶۴ درصد) افزایش به ۴/۳۱

با کاهش ارزش دلار به پایین‌ترین سطح آن در برابر یورو طی شش هفته گذشته و همچنین افزایش ارزش سهام وال استریت بعد از انتشار آمار مربوط به کاهش نرخ بیکاری در ماه آوریل نسبت به برآوردهای قبلی، قیمت‌های نفت در پایان هفته گذشته افزایش یافت. در بازار کالای نیویورک (NYMEX)، قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت، تحویلی ماه ژوئن با ۱/۹۸ دلار (۳/۴۹ درصد) افزایش، به بشکه‌ای ۵۸/۶۹ دلار رسید و بین ۵۶/۱۵ تا ۵۸/۷۴ دلار در هر بشکه معامله

قیمت نفت خام ایران در ۱۰ مه

منطقه	نفت سبک	نفت سنگین
آسیا	۵۷/۹۹	۵۶/۴۴
شمال غربی اروپا	۵۵/۱۳	۵۴/۴۰
مدیترانه	۵۴/۱۰	۵۳/۳۰
آفریقای جنوبی	۵۴/۲۰	۵۳/۴۵
میانگین وزنی	۵۶/۷۸	۵۵/۷۶

استخراج: «اقتصاد ایران» از امور بین الملل شرکت ملی نفت.

میانگین قیمت نفت خام ایران (اول تا ۱۰ مه)

منطقه	نفت سبک	نفت سنگین
آسیا	۵۵/۹۵	۵۴/۴۰
شمال غربی اروپا	۵۲/۵۲	۵۱/۷۸
مدیترانه	۵۱/۴۹	۵۰/۶۹
آفریقای جنوبی	۵۱/۵۹	۵۰/۸۴
میانگین وزنی	۵۴/۵۵	۵۳/۵۹

استخراج: «اقتصاد ایران» از امور بین الملل شرکت ملی نفت.

اخبار پتروشیمی

واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از وقایع پتروشیمی خبر می‌دهد.

● مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی از آغاز تولید پتروشیمی مهر خبر داد و گفت: این مجتمع یکی از بزرگترین مجتمع‌های مشارکتی شرکت ملی صنایع پتروشیمی است که با مشارکت بخش خصوصی داخلی و خارجی به تولید رسید. پتروشیمی مهر اولین طرح از مجموعه طرح‌های پتروشیمی در سایت دوم عسلویه است که به بهره‌برداری می‌رسد. به گفته مهندس نژادسلیم عملیات اجرایی این طرح با هدف تولید سالانه ۳۰۰ هزار تن پلی اتیلن سنگین در گرید پلاستیک، از سال ۸۴ با مجموع کل سرمایه‌گذاری ۲۳۰ میلیون دلار در زمینی به مساحت ۱۳/۳۴ هکتار آغاز شد. گفتنی است خوراک مورد نیاز پتروشیمی مهر، ۳۰۵ هزار تن اتیلن و ۵ هزار تن بوتن در سال است.

● عملیات «Performance Test» واحد پلی اتیلن سبک خطی در پتروشیمی امیرکبیر، با ظرفیت ۳۷/۵ تن در ساعت و ۹۰۰ تن در روز با موفقیت انجام شد. این عملیات به مدت ۷۲ ساعت انجام شد و در ۷ ساعت پایانی تست، تناژ این واحدا تا ۳۸ تن در ساعت افزایش داده شد. واحد پلی اتیلن سبک خطی این مجتمع با ظرفیت ۲۵۳ هزار تن در سال، در ۸ گرید و در زمینه تولید محصولاتمانند پوشش کابل، انواع فیلم، لوله‌ها، وسایل منزل و انواع کیسه‌های پلاستیکی کار برد دارد. گفتنی است، مجموع محصول نهایی مجتمع پتروشیمی امیرکبیر یک میلیون و ۱۰۶ هزار تن در سال است.

● مدیر عامل شرکت پتروشیمی زاگرس گفت: واحد دوم شرکت پتروشیمی زاگرس با ظرفیت تولید یک میلیون و ۶۵۰ هزار تن متانول در سال، در نیمه اول تیر ماه امسال راه‌اندازی می‌شود. مهندس حمیدی، خاطر نشان کرد: با راه‌اندازی واحد دوم شرکت پتروشیمی زاگرس، روزانه ۵ هزار تن بر متانول تولیدی این شرکت افزوده می‌شود. مدیر عامل شرکت پتروشیمی زاگرس، این شرکت را بزرگترین طرح متانول جهان در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس خواند و گفت: بیش از ۹۷ درصد متانول تولید شده در فاز یک مجتمع پتروشیمی زاگرس که از ابتدای راه‌اندازی بیش از ۲/۸ میلیون تن بوده است، صادر شده است.

● ژاپنی‌ها اشتیاق زیادی برای خرید متانول از مجتمع پتروشیمی فناوران از خود نشان می‌دهند. ظرفیت اسمی مجتمع پتروشیمی فناوران تولید سالانه یک میلیون تن متانول است. خوراک اصلی این مجتمع گاز طبیعی است، که به طور متوسط حدود ۳ میلیون نرمال مترمکعب در روز برای تولید متانول در پتروشیمی فناوران مصرف می‌شود. در حال حاضر متانول این شرکت به کشورهای مختلف از جمله خاور دور، هند، چین، تعدادی از کشورهای اروپایی و ژاپن صادر می‌شود که در این میان به دلیل کیفیت بالای این محصول، کشور ژاپن اشتیاق زیادی به خریداری متانول فناوران دارد.

اُپک باید به سهمیه تولید توافق شده در نشست‌های پیشین خود به شدت پایبند باشند. وی گفت تبعیت از توافق‌های کاهش تولید اُپک به همراه پایبندی بیشتر به آن برای ثبات بخشیدن به بازار نفت بسیار مهم و حیاتی است. دبیرخانه اُپک نیز طی گزارشی در خصوص میزان تولید نفت سازمان اعلام کرد، تولید واقعی در آوریل گذشته افزایش یافته است و برخی اعضا اُپک همچنان در حال تخلف از سهمیه تعیین شده هستند.

روسیه اُپک

روسیه، از سوی دیگر، در آستانه نشست اخیر سازمان کشورهای صادرکننده نفت اعلام کرده است در این جلسه شرکت نخواهد کرد. ایگور سچین، معاون نخست وزیر روسیه، در این خصوص گفت: احتمال حضور هیأتی از روسیه در نشست آتی کشورهای سازمان اُپک بعید به نظر می‌رسد و مسکو تصمیمی برای شرکت در این نشست ندارد. وی این نشست را یک نشست فوق العاده و تنها برای اعضای این سازمان دانست که مشمول روسیه - که عضو ناظر سازمان به شمار می‌رود - نمی‌شود. سچین گفت موضوع نشست، تنها مسایل فنی و داخلی سازمان است و انتظار نمی‌رود موضوعات مربوط به قیمت و کاهش تولید در این نشست مطرح شوند. روسیه قبلاً گفته بود به منظور کمک به برقراری ثبات در بازار جهانی نفت با اُپک همکاری خواهد کرد. اما افزایش تولید این کشور در ماه‌های اخیر، با وجود کاهش تولید اُپک، ممکن است با انتقادهایی روبه‌رو شود. تولید نفت روسیه در ماه مارس گذشته برای اولین بار از اواسط سال ۲۰۰۷ افزایش یافت و متعاقب آن در ماه آوریل با آغاز بهره‌برداری از چند میدان جدید نفتی در این کشور، تولید مجدداً به ارقام بالاتری نیز رسید. یک منبع آگاه در سازمان در این خصوص می‌گوید: نشست اُپک قرار است به بررسی راهبردهای این سازمان در بازار جهانی نفت در سال ۲۰۱۰ اختصاص یابد. ■

اُپک به عنوان یک عامل مخرب در بازار به نظر برسد. اعضای این سازمان خواهان بهبود شرایط اقتصاد جهانی هستند تا از این طریق، رشد پایدار قیمت‌ها حاصل شود. یک نکته مهم دیگر هم وجود دارد: بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت جهان - عربستان سعودی - خواهان داشتن رابطه‌ای حسنه با دولت جدید ایالات متحد به رهبری باراک اوباما است. سعد الحسینی در این خصوص می‌گوید اُپک قصد ندارد به این شرایط و بهبود اقتصاد جهانی از طریق کاهش عرضه نفت آسیبی وارد کند. وی در خصوص نقش کشورهای تولیدکننده نفت در قبال بحران اقتصاد جهانی، به یک ضرب‌المثل قدیمی استناد می‌کند. «اگر نمی‌توانی کمکی کنی حداقل آسیب وارد نکن.» سران اُپک نیز به نوعی این دیدگاه را تأیید کرده‌اند. یکی از مسؤلان کشورهای عضو سازمان در این خصوص می‌گوید با در نظر گرفتن شرایط فعلی قیمت، به نظر نمی‌رسد که کسی صحبت از کاهش تولید کند و تا وقتی که قیمت‌ها به بیش از ۵۵ دلار نرسیده باشند، اعضا اقدام دیگری نخواهند کرد؛ هرچند وی بر لزوم پایبندی اعضا به سهمیه‌ها و انضباط تولید تأکید می‌کند. گفتنی است اُپک در گزارش ماه گذشته خود میزان پایبندی اعضا به سهمیه‌های تولیدی را ۸۰ درصد ذکر کرده است.

اُپک در نشست‌های اخیر خود در واکنش به کاهش شدید تقاضای جهانی نفت در مجموع ۴/۲ میلیون بشکه از نفت تولیدی خود را کاهش داده است. این رقم ۵ درصد از کل تولید جهانی نفت خام را تشکیل می‌دهد. گزارشات منتشره در خصوص میزان پایبندی اعضای سازمان به سهمیه‌های تولیدی نشان می‌دهد برخی از اعضا که در بودجه‌های خود شاهد کسری بیشتری هستند پایبندی کمتری نیز به سهمیه‌ها داشته‌اند. رییس اُپک در مصاحبه‌ای در روز ۱۹ مه (۲۹ اردیبهشت) با اشاره به عدم پایبندی برخی اعضا به سهمیه‌های مقرر گفت برای برقراری ثبات در بازار نفت، اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت

